

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ ПІДРОЗДІЛІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

(назва навчальної дисципліни)

циклу професійної (вибіркової) підготовки

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою освітньо-професійною програмою

«Цивільний захист»

(назва освітньої програми)

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт на 2023-2024 навчальний рік.

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Організація служби підрозділів цивільного захисту».

(назва навчальної дисципліни)

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація служби підрозділів цивільного захисту» сприяють розвитку навиків розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми з питань організації внутрішньої та караульної служб в територіальних підрозділах ОРС ЦЗ та підрозділах прямого підпорядкування, організації гарнізонної служби в апаратах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій, організації службової підготовки в територіальних підрозділах ОРС ЦЗ та порядку проведення службової підготовки з особовим складом чергових змін, організації роботи начальників чергових змін територіальних підрозділів (підрозділів прямого підпорядкування) щодо виконання посадових обов'язків, в залежності від номеру зміни, порядку ведення документів служби чергової зміни, порядку організації роботи в підрозділах щодо експлуатації пожежної та аварійно-рятувальної техніки, організації роботи з питань безпеки праці в черговій зміні, організації роботи щодо експлуатації протипожежного водопостачання, організації роботи щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння формами і методами діяльності щодо організації внутрішньої, караульної та гарнізонної служб в територіальних підрозділах ОРС ЦЗ.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Коломієць Валерій Станіславович, викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 803. Робочий номер телефону – (067)3178400.
E-mail	kolomiiets@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- боротьба з задимленням та загазованістю при ліквідації надзвичайних ситуацій; - удосконалення засобів захисту органів дихання та зору рятувальників; - технічні засоби створення придатного для дихання середовища при ліквідації надзвичайних ситуацій.
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи в підрозділах цивільного захисту; - навички з організації внутрішньої, караульної та гарнізонної служб в підрозділах цивільного захисту.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Коломієць В.С. Проведення аварійно-рятувальних робіт в завалах зруйнованих будівель та споруд. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Харків : Національний університет цивільного захисту України. 2023. С 244-245.

Час та місце проведення занять з дисципліни: Заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 803. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти необхідних теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних завдань з питань організації внутрішньої та караульної служб в територіальних підрозділах ОРС ЦЗ.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти очна (денна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	вибіркова професійна
Рік підготовки	2
Семестр	4
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	24
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	46
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційний залік

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення курсу ґрунтуються на теоретичній та практичній базі вивчення навчальних дисциплін «Охорона праці в цивільній безпеці», «Аварійно-рятувальна, інженерна та пожежна техніка», Професійна підготовка рятувальника

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Організація служби підрозділів цивільного захисту» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Дисциплінарні результати навчання	аббревіатура
демонструвати вміння щодо організації внутрішньої та караульної служб, створення безпечних і здорових умов праці у підрозділі	

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані компетентності з дисципліни	Абревіатура
здатність до організації занять зі службової підготовки зі складом караулу згідно розкладу занять;	
здатність застосовувати необхідні форми і методи діяльності для організації внутрішньої та караульної служб у підрозділі цивільного захисту.	

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Організація служби в підрозділах ОРС ЦЗ.

Тема 1.1: Організація караульної та внутрішньої служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 1.2: Організація несення караульної служби. Документація служби: книга служби. Стройова записка.

Тема 1.3: Обов'язки Посадових осіб караулу. Дії начальника караулу, начальника чергової зміни при проведенні зміни. Дії за сигналом «тривога».

Тема 1.4: Внутрішній наряд в АРФ ЦП та АРЗ СП. Функції начальницького складу АРФ ЦП та АРЗ СП щодо організації несення внутрішньої служби.

Тема 2.1: Посадові обов'язки начальників чергових змін.

Тема 2.2: Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо організації ГДЗС та з питань безпеки праці.

Тема 2.3: Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації протипожежного водопостачання.

Тема 2.4: Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.

Тема 2.5: Контроль за організацією роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації рукавного господарства, пожежно-технічного оснащення, та протипожежного водопостачання.

Тема 3.1: Організація професійної підготовки.

Тема 3.2: Організація службової підготовки.

Тема 3.3: Порядок проведення занять в рамках службової підготовки.

Тема 4.1: Гарнізон ОРС ЦЗ.

Тема 4.2: Організація перевірки внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.

Тема 4.3: Перевірка внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лаб.заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
4- й семестр						
Модуль 1. Організація служби в підрозділах ОРС ЦЗ.						
Тема 1.1: Організація караульної та внутрішньої служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.	4	2	-	-	2	-
Тема 1.2: Організація несення караульної служби. Документація служби: книга служби. Стройова записка.	4	-	2	-	2	-
Тема 1.3. Обов'язки Посадових осіб караулу. Дії начальника караулу, начальника чергової зміни при проведенні зміни. Дії за сигналом «тривога».	4	-	2	-	2	-
Тема 1.4: Внутрішній наряд в АРФ ЦП та АРЗ СП. Функції начальницького складу АРФ ЦП та АРЗ СП щодо організації несення внутрішньої служби.	6	-	2	-	4	-
Тема 2.1: Посадові обов'язки начальників чергових	4	2	-	-	2	-

зміни.						
Тема 2.2: Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо організації ГДЗС та з питань безпеки праці.	8	2	2	-	4	-
Тема 2.3: Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації протипожежного водопостачання.	6	2	-	-	4	-
Тема 2.4: Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.	6	2	-	-	4	-
Тема 2.5. Контроль за організацією роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації рукавного господарства, пожежно-технічного оснащення, та протипожежного водопостачання.	6	-	2	-	4	-
Тема 3.1: Організація професійної підготовки.	4	2	-	-	2	-
Тема 3.2: Організація службової підготовки.	8	2	2	-	4	-
Тема 3.3: Порядок проведення занять в рамках службової підготовки.	8	2	2	-	4	-
Тема 4.1: Гарнізон ОРС ЦЗ.	6	2	-	-	4	-
Тема 4.2: Організація	10	2	6	-	2	-

перевірки внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.						
Тема 4.3. Перевірка внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.	6	-	2	-	2	2
Разом за модулем 1.	90	20	22		46	2
Разом	90	20	22		46	2

Теми практичних занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Тема 1.2: Організація несення караульної служби. Документація служби: книга служби. Стройова записка.	2
2	Тема 1.3. Обов'язки Посадових осіб караулу. Дії начальника караулу, начальника чергової зміни при проведенні зміни. Дії за сигналом «тривога».	2
3	Тема 1.4: Внутрішній наряд в АРФ ЦП та АРЗ СП. Функції начальницького складу АРФ ЦП та АРЗ СП щодо організації несення внутрішньої служби.	2
4	Тема 2.2: Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо організації ГДЗС та з питань безпеки праці.	2
5	Тема 2.5. Контроль за організацією роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації рукавного господарства, пожежно-технічного оснащення, та протипожежного водопостачання.	2
6	Тема 3.2: Організація службової підготовки.	2
7	Тема 3.3: Порядок проведення занять в рамках службової підготовки.	2
8	Тема 4.2: Організація перевірки внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.	6
9	Тема 4.3. Перевірка внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.	4
	Разом	24

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

Теми рефератів:

1. Організація караульної та внутрішньої служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Організація служби караулів.

Внутрішня служба в територіальному підрозділі ДСНС України.

2. Посадові обов'язки начальника чергової зміни АРЗ СП.

Як виконання обов'язків начальника чергової зміни АРЗ СП впливає на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

Як виконання обов'язків начальника першої чергової зміни АРЗ СП, впливає на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

Як виконання обов'язків начальника другої чергової зміни АРЗ СП, впливає на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

Як посадові обов'язки, начальника третьої чергової зміни АРЗ СП, впливають на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

Як посадові обов'язки, начальника четвертої чергової зміни АРЗ СП, впливають на підвищення рівня оперативної готовності підрозділу.

3. Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо організації ГДЗС та з питань безпеки праці.

Організація ГДЗС в територіальному підрозділі ДСНС України.

Функціональні обов'язки посадових осіб щодо організації ГДЗС.

Облік роботи газодимозахисників (приклад).

4. Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації протипожежного водопостачання.

Утримання джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

Облік джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

Перевірка технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

5. Організація роботи в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.

Організація експлуатації пожежних рукавів.

Технічне обслуговування пожежних рукавів.

Списання, утилізація та порядок подання рекламації.

Порядок обліку пожежних рукавів.

Порядок технічного обслуговування пожежно-технічного обладнання.

6. Організація службової підготовки.

Організація проведення занять із службової підготовки в підрозділі АРЗ СП.

Облік процесу службової підготовки.

7. Гарнізон ОРС ЦЗ.

Гарнізон служби цивільного захисту.

Порядок залучення сил та засобів для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Які завдання ставляться перед гарнізоном служби та як це впливає на організацію караульної служби в ДПРЧ.

Оперативна група гарнізону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

8. Організація перевірки внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.

Організація перевірки гарнізонної та караульної служб. Методика проведення перевірки караульної служби.

Перевірка внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.

Рапорт за результатами проведення перевірки караульної служби. Реєстрація результатів перевірки караульної служби в Книзі служби. Складання Плану усунення недоліків.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи навчання (демонстрація); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; виконання розрахункових робіт; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах, залік.

Критерії оцінювання.

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Поточний контроль проводиться на аудиторному занятті (лекція, семінарське заняття, практичне заняття). Він передбачає оцінювання підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на відповідних заняттях та набуття навичок під час виконання відповідних завдань. Використовуються методи фронтального та індивідуального опитування.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на заняттях (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений звітний матеріал;

4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

3 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторного письмового тестування під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку та курсової роботи.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	Лекції	10	10
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття	11	55
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	1	35
Разом за поточний контроль			100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)			10
III. Підсумковий контроль (диференційний залік)			-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на заняттях (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений звітний матеріал;

4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

3 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Модульний контроль.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторного письмового тестування під час

проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольної роботи за модулем (контрольного тестування із 35 питань, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал):

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу, уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал. Відповідні бали за індивідуальне завдання враховуються під час визначення загальної суми балів за види навчальної діяльності.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку. Сума балів за залік визначається за шкалою оцінювання, як сума балів за всі види навчальної діяльності

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни

(здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, не допускаються на заняття, якщо розпочато розгляд прикладних навчальних питань).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні програми навчання до написання модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які мають позитивні оцінки не менше ніж за 70 % обов'язкових практичних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» для підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

2. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс. - [чинний від 2013-07-01]. – К. : Міністерство з надзвичайних ситуацій України, 2013. – 82 с. – (Кодекс України).

3. Наказ МВС України від 26.05.2020 р. № 412 «Про затвердження Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту»

4. Наказ МВС України від 15.06.2017 р. № 511 Про затвердження Порядку організацію службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. (у редакції наказу МВС України від 20 вересня 2021 року № 685).

5. Наказ МВС України від 10.02.2022 року № 116 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

6. Наказ МВС від 26.04.2018 № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

7. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

8. Наказ МНС України від 16.12.2011 р. № 1342 «Про затвердження Настанови з організації газодимозахисної служби в підрозділах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України».

9. Наказ МВС України від 15.06.2016 р. № 696 Про затвердження Інструкції про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання.

10. Наказ ДСНС від 26.12.2022 № 760 «Про затвердження методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

11. Наказ ДСНС України від 27.06.2013 № 433 Про затвердження методичних рекомендацій щодо впровадження єдиних вимог до облаштування та утримання територій і об'єктів майнових комплексів підрозділів цивільного захисту.

12. Наказ ДСНС України від 27.06.2013 р. № 432 Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України.

13. Зміни до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту Наказ Міністерства внутрішніх справ України 12 червня 2023 року № 480 (Нормативи виконання навчальних вправ із спеціальної та фізичної підготовки)

14. Єлізаров О.В., Неклонский І.М. Визначення критерію оцінки ефективності організації взаємодії підрозділів МНС України та МВС України при ліквідації надзвичайних ситуацій. Проблеми надзвичайних ситуацій: Зб. наук. прац. Вип. 15. - Харків: НУЦЗУ, 2012 – С. 89-98.

15. Організація та методика проведення занять в системі службової підготовки: навч.-метод. посіб./ Ромін А.В., Собина В.О., Єлізаров О.В., Дяченко Д.В. – Х.: НУЦЗУ, 2016. – 76 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ).

16. Організація служби підрозділів цивільного захисту: навч. посіб./ Собина В.О., Коленов О.М., Єлізаров О.В., Тарадуда Д.В., Неклонський І.М., Качур Т.В. – Х.: НУЦЗУ, 2021. – 145 с.

17. Безуглов О.Є., Коленов О.М. Пожежні рукава та рукавне обладнання. Практичний посібник. Харків: УЦЗУ, 2007.

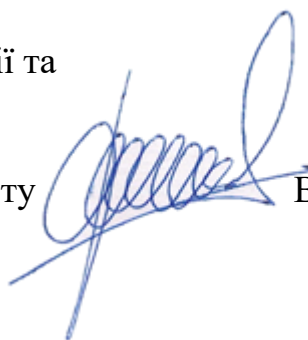
18. Організація служби та підготовки особового складу пожежно-рятувальних підрозділів: навч. посіб./ Безуглов О.Є., Іщук В.М., Коленов О.М., Назаров О.О., Попов В.М. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2012. – 436 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://dsns.gov.ua>
2. <https://ns-plus.com.ua>
3. <https://idundcz.dsns.gov.ua/>

Розробник(и):

Викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту

Валерій КОЛОМІЄЦЬ